

NOVIČNIK

Slika 1: Fotografija iz Dneva zelene infrastrukture v Burgenlandu.

ZELENE NOVICE

V zadnjih mesecih je bilo delo na projektu FRACTAL izjemno aktivno! Uspešno smo zaključili dva izdelka: brošuro, ki razlaga pomen zelene infrastrukture (ZI), ter tehnično poročilo o trenutnem stanju implementacije lokalne zelene infrastrukture v Alpah.

1. Poročilo o trenutnem stanju implementacije lokalne zelene infrastrukture v Alpah

Partnerji projekta FRACTAL smo dokončali skupno poročilo o trenutnem stanju implementacije lokalne zelene infrastrukture (ZI) v Alpah (Izdelek 1.3.1). Evropska unija poudarja pomen ZI v Alpah preko različnih pobud in strategij, kot so Natura 2000 in Strategija za biotsko raznovrstnost. Članice, kot so Avstrija, Italija in Slovenija, tem strategijam sledijo in predstavljajo dober primer mednarodnega sodelovanja z namenom boja proti podnebnim spremembam in izboljšanja urbane klime in počutja preko implementacije ZI. S pomikanjem Alp proti bolj zeleni prihodnosti bodo takšne nenehne inovacije, prilagodljive strategije ter celostno razumevanje povezanosti socialnih, gospodarskih in okoljskih dejavnikov ključnega pomena. V našem poročilu predstavljamo pomembnost, ključne elemente in izzive ZI, različne evropske in nacionalne strategije za podporo njeni implementaciji, pa tudi mednarodne in lokalne projekte, povezane z ZI v partnerskih državah. Celotno poročilo je dostopno [na tej povezavi](#) (glej Sl. 2).

V tej številki preberite

ZELENE NOVICE

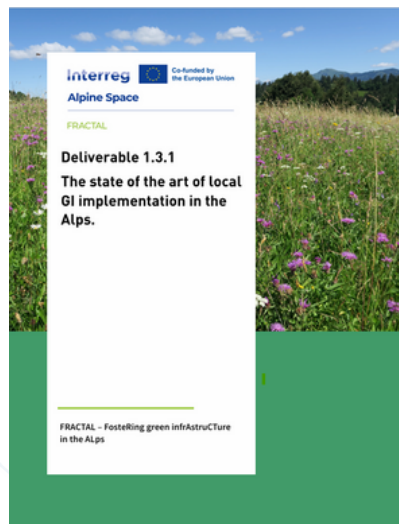
FRACTAL AKTIVNOSTI

V NADALJEVANJU

Aktivnosti

Dogodki

Izdelki

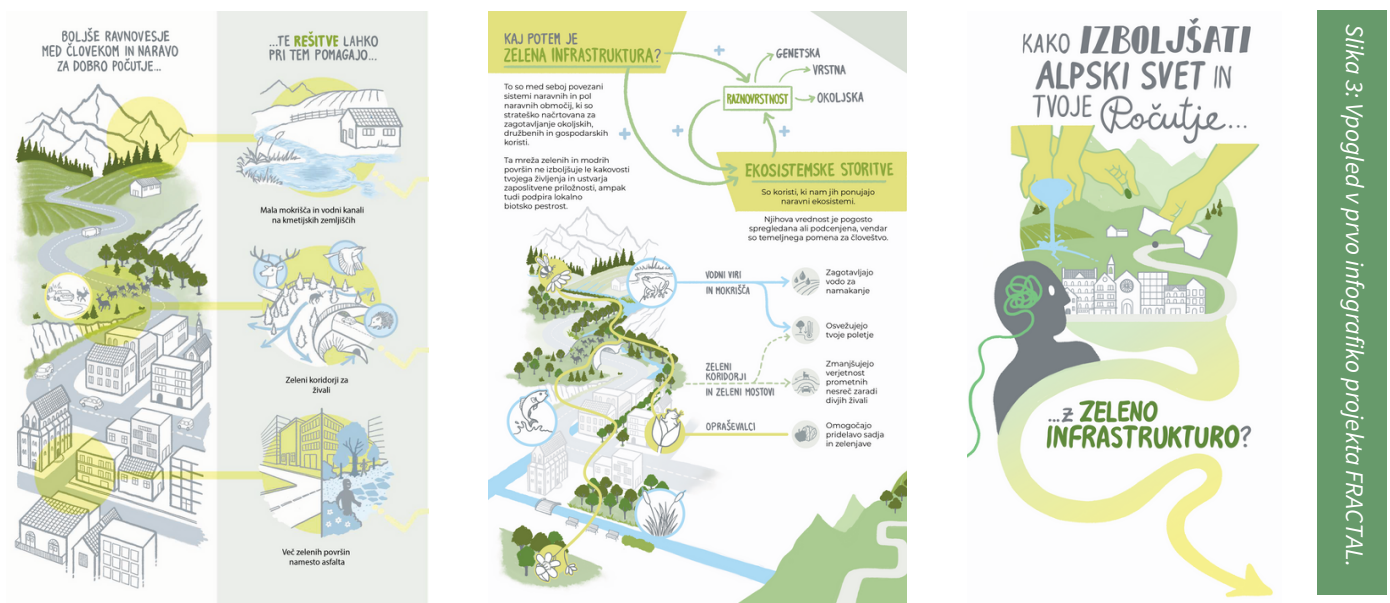
Slika 2: Naslovnica poročila projekta FRACTAL o trenutnem stanju implementacije ZI v Alpah

2. Prva infografika projekta FRACTAL

Prva infografika projekta FRACTAL predstavlja tipe zelene infrastrukture in njihovo povezavo z ekosistemskimi storitvami, ekosistemi in človekovim počutjem. Brošura je že v uporabi in kroži predvsem med glavnimi ciljnimi skupinami projekta FRACTAL, kot so mladi in odrasli državljani, obstoječi ter bodoči kmetovalci, čebelarji in javne uprave, pa tudi med ljudmi, ki jih zanima več o zeleni infrastrukturi in zakaj je pomembna za odpornost alpskih ekosistemov.

Za povečan obseg bralcev je bila infografika prevedena v angleški, nemški, italijanski in slovenski jezik. Brošura je **prosto dostopna** [na tej povezavi](#) (glej Sl. 3).

Slika 3: Vpogled v prvo infografiko projekta FRACTAL.

3. Prosto dostopen članek o projektu FRACTAL

V oktobru 2023 je ugledna revija "Open Access Government" povabila vodilnega partnerja projekta (UNIBZ), da pripravi članek o glavnih značilnostih in inovacijah projekta FRACTAL, ki je bil označen kot eden izmed najboljših primerov praks pri izvajanju pobude za zeleno infrastrukturo na mednarodni ravni. Članek, objavljen 5. januarja 2024, poudarja znanstveno ozadje projekta FRACTAL in razloge, zakaj je celosten pristop k implementaciji zelene infrastrukture nujno potreben. Ti razlogi vključujejo predvsem pomanjkanje komunikacije in prenosa znanja na lokalni ravni, tako v upravljalnem kot v izobraževalnem sektorju, kar je posledica pomanjkljive ravni znanja o mnogih koristih, ki jih prinaša zelena infrastruktura. Te koristi vključujejo opravevanje, oskrbo s hrano, regulacijo kakovosti zraka, vezavo ogljika, obvladovanje poplav, čiščenje vode, lokalno regulacijo podnebja in preprečevanje erozije tal. Te in druge koristi so imenovane ekosistemski storitve in skupaj z ohranjanjem biotske raznovrstnosti so ključnega pomena za naše dobro počutje zdaj in v prihodnosti. Glede na vedno hujše učinke podnebnih sprememb je potreba po zelenih površinah in naravnih rešitvah, kot je implementacija zelene infrastrukture, ključna za povečanje naše odpornosti. Projekt FRACTAL ima celosten pristop, ki spodbuja alpske skupnosti k aktivnemu sodelovanju pri lokalni vzpostavitvi zelene infrastrukture, pionirsko izobraževalno orodje, prilagojeno različnim starostnim skupinam (mladim in odraslim državljanom, obstoječim in bodočim kmetovalcem ter čebelarjem) ter predvideva obsežne iniciative za osveščanje v vseh partnerskih državah, ki vključujejo državljane in javne uprave v demonstracijske dejavnosti. Celoten članek je **dostopen** [na tej povezavi](#).

Projekt Fractal je sofinanciran s sredstvi Evropske unije preko programa Interreg Alpine Space.

MAREC 2024 | NOVIČNIK št.2

FRACTAL AKTIVNOSTI

Dnevi zelene infrastrukture v Avstriji

V okviru projekta FRACTAL sta bila v Avstriji uspešno izvedena dva dneva zelene infrastrukture (ZI). Prvi se je odvil v naravnem parku Weinidylle, natančneje v Kohfidischu, kot akcija sajenja raznovrstnih mejic, približno 110 dreves in različnih grmovnic. Dogodek je potekal novembra 2023, sodelovali pa so učenci šole Kohfidisch in njihovi učitelji. Poleg tega je bilo posajenih tudi kar približno 300 dreves s pomočjo prostovoljcev iz okoliške skupnosti. Nekatera drevesa so bila posajena blizu šole, zasade pa so poimenovali "fenomenalna mejica" in "sladka mejica", saj jih otroci iz osnovne, srednje šole in vrtca nameravajo redno obiskovati v prihodnosti. To pomeni, da bodo imeli tako sodelujoči kot tudi njihovi nasledniki dolgoročno korist od Dneva ZI. Za zainteresirane državljane je bilo organizirano tudi predavanje na temo avtohtonih vrst dreves (glej Sliko 1 in Sliko 4).

Februarja 2024 je bil v okviru dogodka "Izmenjava semen in gomoljev" izveden drugi Dan zelene infrastrukture. Dogodek je bil informativne narave, zainteresirani sodelujoči pa so uživali v prebiranju FRACTAL brošur in pridobili mnogo novih informacij o načinih izboljšave zelene infrastrukture v mestih in okolici.

Slika 4: Fotografija iz dneva zelene infrastrukture v avstrijskem kraju Burgenland.

Lokalna delavnica za razvoj Sporazuma o zeleni infrastrukturi v Sloveniji

21. februarja 2024 je Posoški Razvojni Center v Tolminu v okviru projekta FRACTAL organiziral delavnico o skrivnostnem življenju čebel samotark in čmrljev. Predavatelji z Nacionalnega inštituta za biologijo so pripravili predavanje o biodiverziteti divjih čebel v Sloveniji, ekosistemski vlogi, ki jo imajo kot opraševalci v naravi, ter njihovi pomembnosti v kmetijstvu. Zainteresirani obiskovalci so sodelovali z vprašanji in se naučili, kako lahko čebelam samotarkam in čmrljem pomagajo v naravi (glej Sliko 5).

Slika 5: Fotografija iz delavnice o opraševalcih v Sloveniji.

Udeleženci delavnice so spoznali pomen ohranjanja pisanih travnikov, ki služijo kot ključen vir hrane in gnezditveni habitati za divje čebele. Udeleženci delavnice so dobili vpogled v to, kako svoje vrtove urediti v bolj privlačne za divje opraševalce s sajenjem domorodnih rastlin in ohranjanjem biodiverzitete. Naučili so se tudi, kako izdelati gnezdilnice za čebele samotarke in čmrlje. Ključna informacija delavnice je bila prepoznavanje pomena zelene infrastrukture, zlasti cvetočih travnikov, za divje opraševalce - in posledično za ljudi. Z novo pridobljenim znanjem so udeleženci zdaj dobro opremljeni, da ustvarijo gostoljubno okolje za divje čebele tako v naravi, kot tudi na domačem vrtu.

V NADALJEVANJU

DOGODKI

Re-green festival je dogodek, katerega namen je ozaveščanje o pomenu zelene infrastrukture. V naslednjih mesecih bo potekal v vsaki izmed partnerskih držav. Festival bo nudil mnogo dejavnosti za vključevanje državljanov v ohranjanje življenjskega okolja, njegov cilj pa je povečati zavedanje o koristih zelene infrastrukture, stanju ohranjenosti opravevalcev in kako lahko zelene rešitve pomagajo le-tem, hkrati pa zagotovijo zdravo hrano tudi za nas. Datume prihajajočih Re-green festivalov si shranite v svoj koledar!

 • Re-green festival v Avstriji: 26-27 april 2024

 • Re-green festival v Sloveniji: 24-25 maj 2024

 • Re-green festival v Italiji: 19-21 julij 2024

AKTIVNOSTI

Izobraževalne aktivnosti:

- 27 - 28 maj 2024 > dogodek za srednješolce v Italiji;
- 15 junij 2024 > dogodek za dijake kmetijskih šol v Avstriji (dve predavanji s teoretičnimi načeli zelene infrastrukture in praktično izvedbo).

Lokalne delavnice za razvoj Sporazuma o ZI:

- 02 april 2024 > v Avstriji;
- 13 april 2024 > v Italiji.

Sodelovanje na dogodkih:

- 20 maj 2024 > Svetovni dan čebel (Slovenija, LJ);
- 22 maj 2024 > Festival RAZNOŽIVO (Slovenija, LJ);
- 26-28 junij 2024 > Nacionalni kongres italijanskega društva za ekologijo krajine (siep-iale.it/) na Univerzi v Bolzanu-Bozenu, kampus Bressanone.

IZDELKI

Orodje za formalno in neformalno izobraževanje o vlogi zelene infrastrukture

Inovativni izobraževalni komplet vsebuje infografiko, nemi kratki film, družabno igro in ilustrirani zvezek za učence in dijake. Strateška družabna igra bo omogočala preizkus zavedanja o pomembnosti zelene infrastrukture pri soočanju s podnebnimi spremembami v alpskem kontekstu. Igra bo izdana v štirih jezikih (EN, ITA, DE, SLO), brezplačno dostopna ter razvita še z dvema razširitvama, z namenom uporabe na različnih šolskih ravneh in tudi v neuradnem kontekstu.

Ilustrirana knjiga "Sky in Scrab - Posebna glasnika" je tik pred uradno izdajo. Digitalna različica knjige bo kmalu na voljo z dodatno datoteko, ki vsebuje karte in navodila za igranje majhne namizne igre po končanem branju. Knjiga je namenjena radovednim otrokom, ki si želijo potovati skozi Alpe ter izvedeti več o ekosistemih, ekosistemskih storitvah in o tem, kako lahko z zeleno infrastrukturo omilimo učinke podnebnih sprememb (glej Sliko 6).

Slika 6: Izsek ilustracije z naslovnice slikanice "Sky in Scrab - Posebna glasnika".

Medalpski sporazum o zeleni infrastrukturi

Medalpski sporazum o zeleni infrastrukturi je skupno izdelan dokument. Vseboval bo sklop rešitev na podlagi zelene infrastrukture za občine in kmetijski sektor. Sporazum bo dostavljen javnim upravam, vsaka od teh pa se bo s podpisom zavezala k izvajanju predlaganih zelenih rešitev v določenem časovnem okviru.